

LIBRIS

We know
books

Atena Groza

Daniel Petrescu

DELTA DUNĂRII

MONITORUL OFICIAL
Editură și Tipografie

București, 2023

LBRIS

We know
books

LBRIS

We know
books

DELTA DUNĂRII, TĂRÂM SACRU AL ROMÂNIEI

Din munții Pădurea Neagră (Germania), unde își are izvoarele, și până la întâlnirea cu Marea Neagră, după ce străbate un lung drum pe parcursul căruia colectează apele unui impresionant bazin hidrografic a cărui suprafață acoperă mai mult de 8% din întreaga Europă, Dunărea își poartă cantitatea imensă de aluviuni spre o mare lipsită de maree, atenuându-i forța de eroziune a valurilor și a curenților marini. Întâlnirea cu marea nu este una directă, pentru ea Dunărea își despletește apele în cele trei mari brațe - Chilia, Sulina și Sfântu Gheorghe -, care comunică între ele discret printr-un labirint de canale, lacuri, japșe și gârle ce formează Delta Dunării, a doua ca mărime din Europa, după Delta Volgăi, și pe locul 22 la nivel mondial.

Pentru că are cea mai vastă suprafață compactă cu stuf din lume, privită din înaltul cerului, Delta pare o mare de stuf cu mici insule de lacuri și dune; privită de aproape, cele peste 7.200 de specii de plante

și animale pe care le adăpostește formează un adevărat univers și motivează din plin medalia de bronz la nivel mondial pe care a primit-o și, evident, locul III în ceea ce privește diversitatea biologică, după Marea Barieră de Corali din Australia și Arhipelagul Galápagos din Ecuador.

Sanctuar al naturii, în care, de-a lungul timpului, omul năpăstuit, indiferent de originea și credințele sale, întotdeauna și-a găsit refugiu și suport în habitatele sale naturale alături de speciile de floră și faună, multe dintre ele aflate pe cale de dispariție și protejate la nivel mondial, altele specifice doar acestor locuri și, probabil, unele încă nedescoperite, l-a determinat pe geograful Constantin Brătescu să exclare: „Un uriaș muzeu viu - iată icoana rezumată a lumii de la gurile marelui fluviu.”

LEBRIS

We know
books

Peisaj lacustru
Paysage lacustre
Lakescape

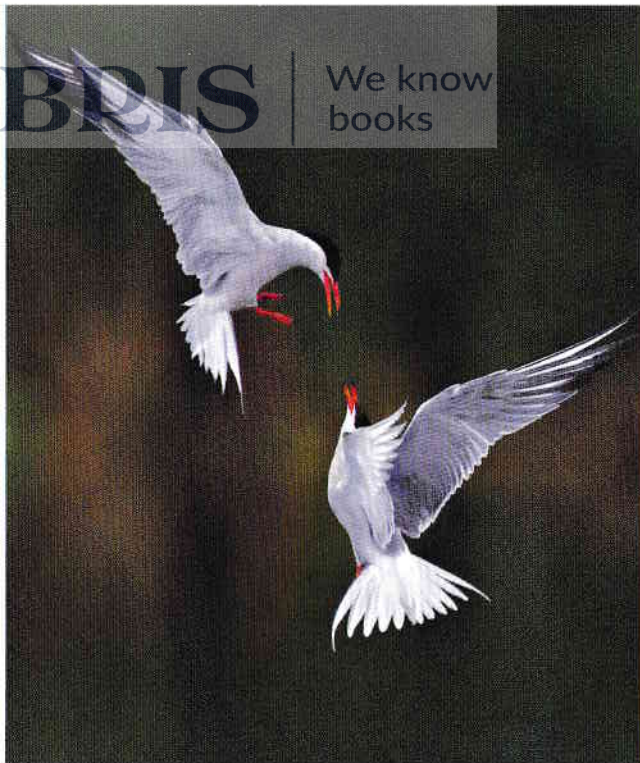
Mirajul Deltei este dat, întâi de toate, de înlănțuirea dintre pământ și apă, mereu în schimbare, mereu surprinzătoare și mereu ascunsă de stuful de nepătruns, care poate ajunge până la înălțimi magnifice de 5-6 m, spre deosebire de rudele sale europene, ce nu ating decât 2-4 m, și de cele din China, care măsoară doar 3-4 m. Rădăcinile i se împletesc în țesături groase de aproape un metru și jumătate, pe care se formează un strat bogat de humus, numai bun pentru a găzdui papura, feriga de baltă, pipirigul, buzduganul, măcrișul de baltă sau tățăneasa.

De obicei, stuful apare în zone cu ape puțin adânci, de până la 1 m, și cu aluviuni fine pe fund. Cu cât înaintăm spre estul Deltei, unde apele devin tot mai adânci, de peste 2 m, te-ai aștepta ca stuful să dispară. În mod surprinzător, tocmai în aceste zone este cel mai înalt și mai frumos. Stratul gros de rădăcini împletite este mai ușor decât apa, iar bucățile mari de stufăriș se rup și se transformă în insule plutitoare, numite plauri. Purtați de curenții de apă, aceștia blochează sau deschid noi canale, modificând în permanență structura labirinturilor de apă. Stufărișul nu are doar valoare peisagistică. Este și cel mai eficient filtru biologic pentru apele Dunării, pe care le lasă să intre curate în mare, transformând în viață toată încărcătura adusă de pe lungul drum ce străbate zece țări - Germania, Austria, Slovacia, Ungaria, Croația, Serbia, Bulgaria, România, Republica Moldova și Ucraina - și patru capitale - Viena, Bratislava, Budapesta și Belgrad.

LIBRIS

We know
books

Voiajul oricărui călător prin Deltă poate începe pe unul dintre cele trei brațe ale acesteia, Chilia, Sulina sau Sfântu Gheorghe. Punctul principal de plecare îl reprezintă orașul Tulcea, situat pe cele șapte coline de pe malul drept al Dunării. Întemeiat în secolul al VII-lea î.H., este menționat pentru prima dată de Diodor din Sicilia (secolul al III-lea î.H.) sub numele de Aegyssus. Aflat în plin proces de primenire, centrat pe festivalul RowmaniaFEST și pe Memorialul „Ivan Patzaichin” de pe noua faleză, orașul Tulcea se redefinește cu sprijinul celest al lui Ivan Patzaichin ca poartă de intrare în Delta Dunării.

Cel mai mare, cel mai activ, dar și cel mai tânăr din cele trei, brațul Chilia, frontieră naturală între România și Ucraina, transportă în prezent sub 60% din apele Dunării, vărsându-se în mare printr-o multitudine de guri mai mari sau mai mici, configurând astfel un „pui” al Deltei.

Înaintând pe apele brațului Chilia, malul drept ne descoperă întinderi nesfârșite de stuf și zăvoaie de sălcii, întrerupte din loc în loc de mici sate pescărești. Un labirint de japșe, ghioluri și gârle străbate împărăția stufului, labirint în care se pot rătăci chiar și cei mai iscușiți cunoscători ai locurilor. Ceva mai jos de Pardina, apele Chiliei se despletesc în mai multe minibrațe ce au

Chire de baltă îndrăgostite

Sternes pierregarin amoureses

Common terns in love

Chirighițe cu obraz alb (dreapta sus)

Guifettes moustac (en haut à droite)

Whiskered terns (top right)

fost desecate pentru a forma cea mai mare amenajare agricolă din Deltă. Mai jos de localitatea Chilia Veche, din a doua despletire, s-au format ostroavele Babina și Cernovca, îndiguite și ele în perioada comunistă, dar redede Deltei încă de la începutul anilor '90. Apele reunite se despletesc din nou, pentru a treia oară, mai jos de Periprava, într-un evantai care formează pe teritoriul ucrainean o deltă în miniatură. Minibrațele Chiliei sunt ascunse de plauri plutitori și fixați, mlaștini cu stuf și o mulțime de gârle cu nuferi și vegetație luxuriantă. Aici se găsesc cele mai multe colonii de găște și cea mai mare colonie de pelicani din Europa. Egretele, lopătarii și stârcii își au aici o parte dintre locurile de cuibărit. Doar șacalii mai stârnesc panică printre miile de păsări ce și-au găsit adăpost printre ape.

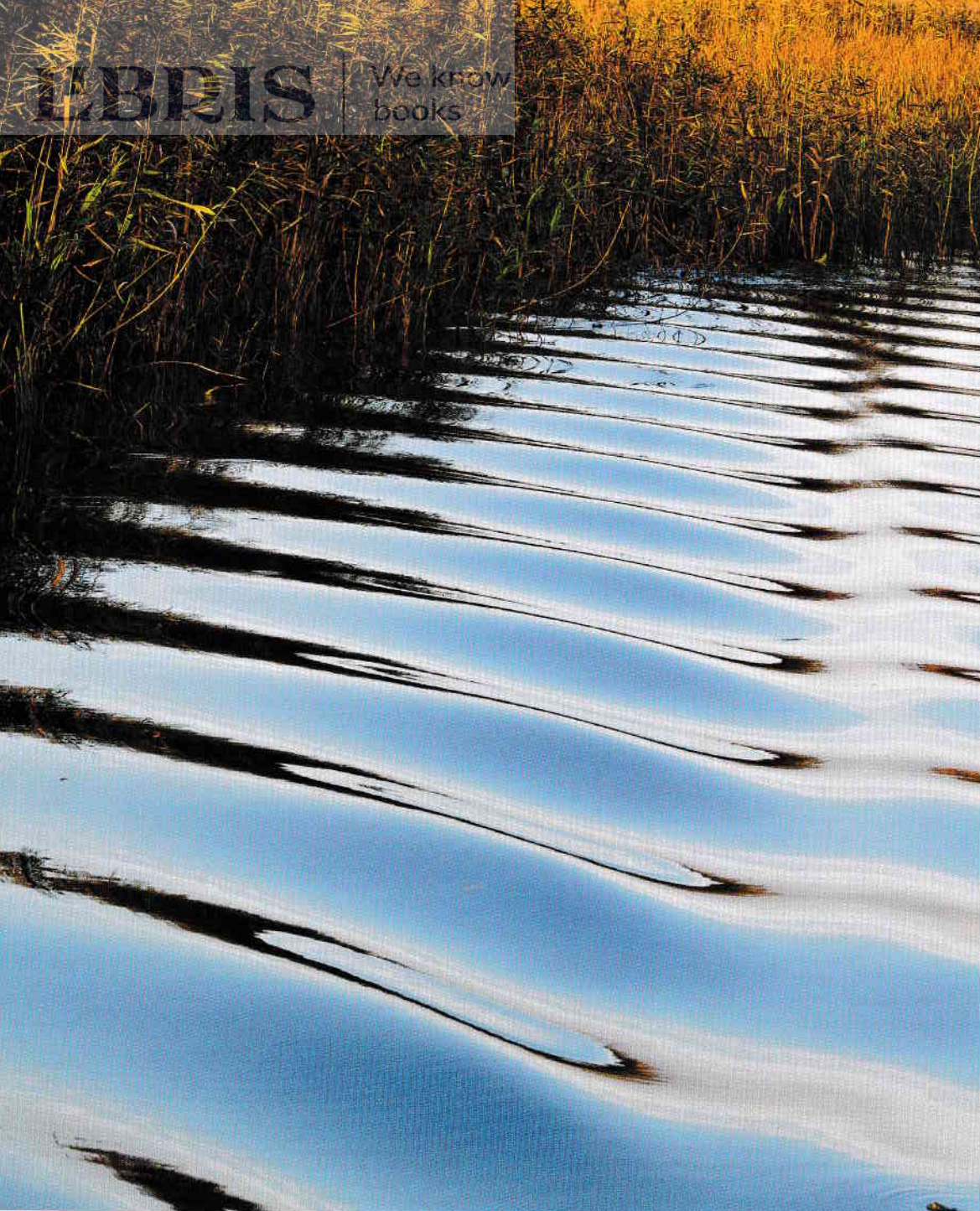
La mijlocul drumului se ajunge în cea mai mare și mai populată comună din Delta Dunării, Chilia Veche. Originile așezării nu sunt foarte clare, dar se știe că acum 2.500 de ani aici viețuia o comunitate de negustori greci, iar localitatea se numea, după unii, Achilea.

În zona Chilia pescuitul este principala atracție pentru turiști. Pe lângă biserica impresionantă similară celei din Germania, de la Donaueschingen, în apropiere de izvoarele Dunării, nu există alte atracții culturale, dar această zonă contribuie la înțelegerea părții continentale a Deltei Dunării (Delta Fluvială), scoțând în evidență geomorfologia acesteia și, în același timp, arătând cum un management al naturii activ și refacerea zonelor naturale pot sprijini dezvoltarea ecoturismului de către comunitatea locală. Este aproape singurul loc din Delta Dunării unde legumele, brânza și alte produse alimentare pot fi procurate direct de la localnici.

LIBRIS

We know
books

*La margine de stufăriș
Au bord de la roselière
Reed edge*

*Cu barca prin paradis (p. 12-13)
En barque au coeur du paradis
In Paradise, by boat*

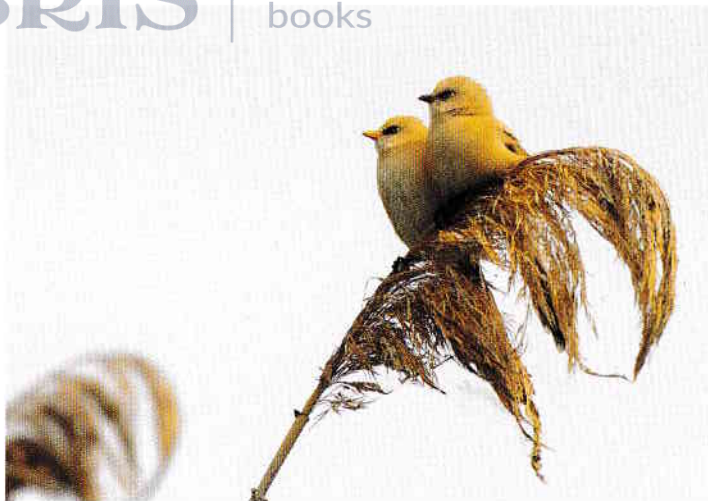
*Lac cu nuferi albi (p. 13)
Lac aux nénuphars blancs
Lake with white water lilies*

*Stuf și cer în oglinda apei (p. 14-15)
Roseau et ciel dans le miroir
des eaux
Reed and sky reflected
in the water*

*Păpuriș (p. 11 jos)
Roselière (p. 11 en bas)
Narrowleaf cattail (p. 11 bottom)*

LBRIS

We know
books

Tineri pițigoi de stuf
Jeunes panures à moustaches
Young bearded reedlings

Lăcar mare
Rousserolle turdoïde
Great reed warbler

LBRIS

We know
books

